

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	EDU 475 Uşaq anatomiyası, fiziologiyası və gigiyenası 6 AKTS	
	Departament	Həyat elmləri	
	Program	Bakalavr	
	Tədris semestri	2023/24-cü tədris ilinin yaz semestri	
	Fənni tədris edən müəllim	PhD Zaur Kərimov	
	E-mail:	zaur.karimov@ khazar.org	
	Telefon:	0557935115	
	Mühazirə otağı/Cədvəl		
	Konsultasiya vaxtı	Tələbələr ilə razılaşmadan sonra vaxt təyin ediləcək	
Prerekvizitlər	Yoxdur		
Tədris dili	Azərbaycan		
Fənnin növü	Məcburi		
Dərslilər və əlavə ədəbiyyat	<p>Əsas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. N.R.Zeyniyev, A.H.Axundov, N.H.Sultanova, E.Ə.Yolçuyeva, T.Ə.Tağıyeva Uşaq anatomiyası, fiziologiyası və gigiyenası Bakı 2014 2. Əliyev Ə.H., Məhərrəmov Ş.A., Əliyeva F.Ə. İnsan anatomiyası. Bakı: 2007. 3. Ə.H.Əliyev, F.Ə.Əliyeva, V.M.Mədətova İnsan və heyvan fiziologiyası Bakı 2007 4. V.B.Şadlinski, Ş.İ.Qasimov, N.T.Mövsumov İnsan anatomiyası Bakı 2013 5. Human Anatomy & Physiology 11th Edition by Elaine Marieb (Author), Katja Hoehn (Author) 6. Atlas of Human Anatomy, Professional Edition: including NetterReference.com Access with Full Downloadable Image Bank (Netter Basic Science) 7th Edition by Frank H. Netter MD (Author) <p>https://www.youtube.com/watch?v=8Nb9E62p2c0 https://www.youtube.com/watch?v=GMBSU-2GK3E https://www.youtube.com/watch?v=Ae4MadKPJC0 https://www.youtube.com/watch?v=7Hk9jct2ozY</p>		
Tədris metodları	Mühazirə		
Tədris metodları	Seminarda qrup müzakirəsi		x
	Video-materialların baxışı və təhlili		x
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Qiymətləndirmə
	Aralıq imtahanı	Cədvəl üzrə	30
	Praktiki məsələ (quiz)	Semestr ərzində	10
	Fəallıq – (sorgu/laborator işi)	Semestr ərzində	5
	Fərdi mövzuda prezentasiya	Semestr ərzində	10
	Final imtahanı	Cədvəl üzrə	40
	Davamiyyət	Hər dərs	5
	Yekun		100
Kursun təsviri	Uşaq anatomiyası və fizioloji proseslərin öyrənilməsi. Sinir, həzm, endokrin, ifrazat, ürək-damar sisteminin, dayaq-hərəkət aparatının quruluşunu fiziologiyasının, gigiyenasını (xəstəliklər), böyümə və inkişafın əsas qanunauyğunluqları, yaş dövrləri öyrənilməsi.		
Kursun məqsədləri	Uşaqlarda normal həyat fəaliyyətinin təşkilində onun tam normal inkişafı və orqanlar arası sistematik qanuna uyğunluqların mövcud normativlərə əsasən həyata keçməsidir. Uşaqların normal anatomik quruluşu və fizioloji proseslərin öyrənilməsi mühüm		

	<p>əhəmiyyət kəsb edir. Sınır, həzm, endokrin, ifrazat, ürək-damar sisteminin, dayaq-hərəkət aparatının və uşaq infeksiyon xəstəliklərinin öyrənilməsi.</p>
<p>Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri</p>	<p>Kiçik məktəbyaşlı şagirdlərin anatomik və fizioloji xüsusiyyətlərini, təlim prosesində fiziki və əqli inkişafın istiqamətləndirilməsini təsvir edir;</p> <p>Fərdi inkişaf dövründə uşaq orqanizminin quruluş və funksiyalarında baş verən dəyişiklikləri və qanunauyğunluqları izah edir;</p> <p>Sağlamlığı qorumaq məqsədilə müvafiq gigiyenik normativləri tətbiq edir;</p> <p>Uşaqların təhsil-tərbiyə, əmək fəaliyyətini və asudə vaxtını səmərəli təşkili etmək məqsədilə gün rejimi və məşğələ cədvəli tərtib edir;</p> <p>Anatomik–fizioloji xüsusiyyətləri, gigiyenik tələbləri təlim strategiyalarının və resurslarının seçilməsində nəzərə alır;</p> <p>Uşaq orqanizminin sağlam fiziki və əqli inkişafına təsir edən amilləri əsaslandırır.</p>
<p>Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)</p>	<p>Dərsin təşkili</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar dərs zamanı tələbələrə çatdırılacaqdır. - Yeni mövzu əyani vasitələrin (PPT və video fayllar) nümayişi ilə izah ediləcəkdir. - Aralıq və final imtahanları öncəsi tələbələrin mənimsəmə səviyyələri (<i>Quiz</i>) yoxlanılacaqdır. - Semestr ərzində fərdi mövzuda prezentasiyaların verilməsi vacibdir. Prezentasiya vaxtı, sonunda müzakirə də daxil olmaqla 15-dəqiqədən artıq olmamalıdır. Prezentasiyanın özü isə çap olunmuş variantda təhvil verilməlidir. Prezentasiya mövzuları və qaydaları haqda dərsdə daha geniş tanışlıq olunacaqdır. - Semestr ərzində 6 fərdi seminar işinin aparılması vacibdir. Laboratoriya dərslərində ağ xalat geyilməlidir. Laborator işinin nəticələri dəftərdə protokollaşdırılmalıdır və bu da müəllim tərəfindən qiymətləndiriləcəkdir. - Laborator məşğələləri zamanı tələbələrin əvvəlki mövzunu mənimsəmələri, laborator işlərinin prinsipləri <i>şifahi və yazılı sorğunun keçirilməsi</i> ilə hər dərs qiymətləndiriləcəkdir, semestrin sonunda isə ortaq qiymət çıxarılacaqdır (<i>Laboratoriya işlərinin nəticələri ilə birgə fəallıq kimi ümumi qiymətləndiriləcəkdir</i>). - Bu qaydalarla dərsdə daha geniş tanışlıq olunacaqdır <p>Davamiyyət</p> <p>Tələbələrin bütün dərslərdə iştirakı vacibdir. Tələbələr müəyyən səbəblərdən dərslərin buraxılması (xəstəlik, ailə vəziyyəti və s.) haqqında məlumatı fakültə dekanlığına təqdim etməlidirlər. 25%-dən artıq dərs buraxan tələbələr imtahana buraxılmır.</p> <p>Dərsə gecikmələr və ya digər dərs pozuntuları</p> <p>Dərsə 10 dəqiqədən artıq gecikən tələbəyə qayıb yazılır. Buna baxmayaraq, tələbə dərs saatına buraxılır.</p> <p>Yoxlama işi (Quiz)</p> <p>Müəllimə və dekanlığa qabaqcadan məlumat verilən səbəblərdən yoxlama işində iştirak etməyən tələbə yoxlama işini növbəti həftədə yazı bilər.</p> <p>İmtahanlar</p> <p>Tələbənin imtahanda iştirakı və ya imtahanın buraxılması ilə bağlı bütün məsələlər fakültə rəhbərliyi tərəfindən həll olunur.</p> <p>Aralıq və yekun imtahanı mövzuları tələbələrə imtahandan öncə verilir. Aralıq imtahanının sualları yekun imtahanında təkrarlanmır.</p> <p>İmtahan qaydalarının pozuntuları</p> <p>Aralıq və yekun imtahanları vaxtı tələbə tərəfindən imtahanın gedişini pozmaq və köçürülmələr qadağandır. Bu qaydaya riayət etməyən tələbələrin imtahan işi ləğv olunur və tələbə 0 (sıfır) qiymət ilə imtahandan kənarlaşdırılır.</p> <p>Fənni bitirmək qaydası</p> <p>Universitetin qaydalarına müvafiq olaraq kursu bitirmək üçün ümumi müvəffəqiyyət faizi 60% və yuxarı hesab edilir. Kəsiri olan tələbə bu fənni növbəti semestr və ya növbəti il təkrarən götürə bilər.</p> <p>Tələbələrin davranış qaydaları</p> <p><i>Dərs zamanı dərs prosesini və etik qaydaları pozmaq, həmçinin tələbələr arasında icazəsiz müzakirələr və mobil telefonlardan istifadə qadağandır.</i></p>

Həftə	Gün	Mövzular	Dərslük
1		Uşaq anatomiyası, fiziologiyası və gigiyenası elminin predmeti və digər elmlərlə əlaqəsi və inkişaf tarixi. Hüceyrə orqanizminin əsas quruluş, funksiya vahididir. Sitoplazma və onun orqanodları. Hüceyrənin bölünməsi.	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL IV, VII, VIII
2		Toxumalar haqqında ümumi məlumat (epitel, birləşdirici, əzələ, sinir). Orqanizm tam vahid kimi.	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL X, IX
3		Böyümə və inkişafın əsas qanunauyğunluqları, yaş dövrləri və Akselerasiya. Sinir sisteminin quruluşu və əhəmiyyəti.	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL XI, XII
4		Baş beyin quruluşu, inkişafı, ölçüləri və çəkisi. Onurğa beyini quruluşu.	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL XII,
5		Vegetativ sinir sisteminin quruluşu, funksiyaları və xüsusiyyətləri. Hərəkətin koordinasiyasında beyinşöbələrin rolu. Sinir sisteminin gigiyenası və xəstəlikləri	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL XIII
6		Ali sinir fəaliyyəti haqqında təlimin əsasları. I və II signal sistemləri. Şərti reflekslərin əmələ gəlmə mexanizmləri. Yuxu və onun fizioloji əhəmiyyəti. Təlqin, Emosiyalar və stress.	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL XIV
7		Analizatorlar və onların əhəmiyyəti (görmə, eşitmə, qoxu, dad, dəri, hərəkət). Analizatorlar arasında qarşılıqlı funksional əlaqələr. Duyğu üzvlərin gigiyenası.	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL XV
8		Dayaq hərəkət sistemi. Sümüklərin və skeletin quruluşu. Əzələ sistemi (quruluşu, təsnifatı və əhəmiyyəti). Dayaq-hərəkət aparatının gigiyenası.	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL XVI, XVII
		Aralıq imtahanı	
9		Qan tərkibi, fiziologiyası, əhəmiyyəti və yaş xüsusiyyətləri. Qanın laxtalanması, qan qrupları. Uşaqorqanizminin postnatal inkişaf prosesində immun reaksiyalarının formalaşması. Ürək-damar sistemi. Limfa və limfa dövrəsi. Qan infeksiyaları.	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL XVIII
10		Tənəffüs sistemi. Ağciyələrdə və toxumalarda qazlar mübadiləsi. Tənəffüs üzvlərinin inkişafı və anomaliyaları.	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL XIX
11		Həzm orqanlarının anatomiyası, fiziologiyası və yaş xüsusiyyətləri. Həzm sistemi üzvlərinin xəstəlikləri. Qurd xəstəlikləri və onlara qarşı profilaktik tədbirlər.	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL XX
12		Daxili sekresiya vəziləri. Endokrin sistemi xəstəlikləri. Orqanizmdə maddələr və enerji mübadiləsi. Vitaminlər.	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL XXI, XXII
13		Sidik və cinsiyyət sistemləri. Uşaqlarda sidiyin əmələ gəlməsinin və ifraz olunmasının bəzi fizioloji xüsusiyyətləri. Böyrək və sidik ifrazatı üzvlərinin xəstəlikləri.	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL XXIII
14		Dərinin quruluşu və inkişafı. Dərinin vəzifələri və gigiyenası. Dəridə yanıqlar və donmaların əmələ gəlməsi. Uşaq infeksiyaları.	Mühazirə materialı və əsas dərslük.1. FƏSİL XXIV, XXV
		Final imtahan	